

OLIIY TA'LIM MUASSASALARIDA TA'LIM SIFATINI BAHOLASH MEXANIZMLARI

Asadullayeva Mavluda Asadulla qizi

University of science and technologies

Aniq fanlar kafedrası kata o'qituvchisi

lyudaasadullayeva01@gmail.com

ANNOTATSIYA

Maqolada pedagogik oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini baholash mexanizmlari, Baho berishning obyektiv tushunchali tizimi, o'quvchilar bilan muloqot, Boshqaruvning o'quvchi o'zlashtiruvchiligi va o'quvchi o'z baholashining ta'lim jarayonida o'rnini oshirish, o'quv jarayonining monitoringi va baholash tizimini ishlab chiqish, o'quvchilarning portfollari haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: Ta'lim sifati, takomillashtirish, baholash, obyektiv, baho, portfollar, maqsadlar, texnologiyalar, qobiliyat, ko'nikmalar, tizim, oliy ta'lim, faollashtirish, sinov natijalari, Monitoring va baholash, yutuqlar, proyektlar. yozma, elektronik, anketalar.

Bu usullar pedagogik oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini baholash mexanizmlarini takomillashtirishga yordam beradi. Bularni amalga oshirish uchun o'qituvchilar, muallimlar va o'quvchilar o'rtasida hamkorlik va tajribali baholash tizimlarining o'rnatilishi va ularning keng qo'llanilishi muhimdir.

Pedagogik oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini baholash mexanizmlarini takomillashtirish uchun quyidagi usullar amalga oshirilishi mumkin:

Baho berishning obyektiv va tushunchali tizimi: Baho berish tizimida obyektivlik va tushunchali yondashuvlar ishlatish katta ahamiyatga ega. Baho berishning asosiy mohiyati o'quvchilarning yutuqlarini, bilim darajasini aniqlash va baholashning obyektiv tizimi belgilanishi kerak. Amaliyotni tushunish darajasini aniqlash va baholashga asoslangan bo'lishi kerak [1]. Bu uchun tizimni bajarish uchun ma'lumotlar to'plami, o'quv dasturlari, sinov natijalari, o'quvchilar va o'qituvchilar baholari, o'quvchilar portfollari va boshqa ma'lumotlar ishlatilishi mumkin. Baho berishning tushunchali bo'lishi, o'quvchilarning o'zlashtiruvchanligini aniqlash, o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasidagi muloqotlarni oshirish va o'quv jarayonini yaxshilashga yordam beradi.

O'quvchilar bilan muloqot: O'quvchilar bilan o'qituvchilar o'rtasidagi muloqot va maslahatlashish o'quv jarayonining sifatini baholashda muhim ahamiyatga ega va

o'quv jarayonini yaxshilashga yordam beradi [2]. O'quvchilar bilan bir-bir muloqotlar, guruhda muloqotlar, yozma yoki elektronik anketalar orqali o'quvchilarning fikrlarini, hissiyotlarini, talabalarining qiziqishlarini va o'quv jarayonida o'zlashtirishlarini o'rganishga imkon beradi [3]. O'quvchilar bilan o'qituvchilar orasidagi muloqotlar o'quvchilarning fikrlarini eshitish, ularning qiziqishlarini ko'rsatish, yaxshi motivatsiya va o'zlashtiruvchanlik yaratishga imkon beradi.

O'quv jarayonining monitoringi va baholash tizimini ishlab chiqish: O'quv jarayonining monitoringi va baholash tizimini avtomatlashtirish uchun ma'lumotlar tahlili va texnologiyalardan foydalanish muhimdir [4]. O'quv muassasalari o'quvchilarning o'zlashtirish darajalarini, sinov natijalarini, o'quvchilar va o'qituvchilar baholarini tahlil qilishga yordam beradigan monitoring va baholash tizimlarini ishlab chiqishi mumkin. Monitoring va baholash tizimi: O'quv jarayonining monitoringi va baholash tizimi o'quvchilarning o'zlashtirish darajalarini, o'quv natijalarini va baholarini tahlil qilishga yordam beradi [5, 6]. Monitoring, o'quvchilarning rivojlanishini va qiyinchiliklarini aniqlab berishga, o'quv jarayonini baholash tizimini yaxshilashga, o'quvchilarning o'zlashtiruvchanligini oshirishga imkon beradi [7].

O'quvchilarning portfollari: O'quvchilarning portfollari, o'quvchilarning yutuqlarini, ishlarini, loyihalarini va shaxsiy rivojlantirishlarini ko'rsatish uchun yaxshi bir vosita bo'lishi mumkin [8]. O'quvchilar o'z ishlarini, darsliklarini va boshqa yaratgan materiallarni portfollarga joylashtirish orqali o'quv sifatini baholash uchun o'quvchi o'zlashtiruvchanligini ko'rsatish, o'quvchilarning o'zlashtirish jarayonida yaratgan ishlarini, yutuqlarini, projektlarini, yozuvlarini va boshqa materiallarni ko'rsatish uchun foydalaniladi [9]. Portfoliolarda to'plangan ma'lumotlar o'quvchilarning rivojlanishini, o'zlashtirish darajasini va o'zlashtirishni oshirishga yo'naltirishga yordam beradi [10].

Pedagogik oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini baholash mexanizmlar Pedagogik oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini baholash mexanizmlarini takomillashtirish quyidagi asosiy narsalardan iborat bo'lishi mumkin:

O'quv jarayonining maqsadlari va ko'rsatkichlari: O'quv jarayonining maqsadlari va ko'rsatkichlari aniqlangan bo'lishi kerak. Bu, o'quvchilarning nima bilishlari kerakligini, qanday qobiliyat va ko'nikmalarga ega bo'lishlari lozimligini ko'rsatadi. Maqsadlarni aniqlab o'quvchilarni ularga yo'naltirish va qo'llab-quvvatlash uchun kerakli yo'llarni belgilash imkonini beradi.

O'quvchilarning baholashida o'quvchi o'zlashtiruvchanligi: O'quvchilar o'z baholarini aniqlab berish, o'zlashtirish va baholashning asosiy qismiga aylanishi lozim. O'quv jarayonida o'quvchilarning faoliyatlariga, ishlariga, yutuqlariga va

rivojlanishiga oid baholar o'quvchilarga fikrlarini o'zgartirish, o'zlashtirishga va o'quv sifatini oshirishga imkon beradi [11].

Bu narsalar pedagogik oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini baholash mexanizmlarini takomillashtirish uchun muhimdir. Ular o'quvchilarning o'zlashtiruvchanligini oshirish, o'quv jarayonini yaxshilash, o'quvchilar bilan o'qituvchilar o'rtasidagi muloqotni kuchaytirish, maqsadlarga erishishning monitoringini amalga oshirish va baho berishning obyektiv tizimini belgilashga yordam beradi [12, 13].

Boshqaruvning o'quvchi o'zlashtiruvchiligi va o'quvchi o'z baholashining ta'lim jarayonida o'rnini oshirish: O'quvchilar o'z baholarini o'zlashtirish jarayonida faollashtirish uchun o'quvchi o'zlashtiruvchiligi va o'z baholashining ta'lim jarayonida o'rnini oshirish kerak. Bu, o'quvchilarga o'z faoliyatlarini baholash, o'z o'quv rejalarini belgilash, maqsadlarga erishish va o'zlashtirish jarayonida ishtirok etish imkonini beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Хасанов А.А. Современная теория обучения на межпредметной основе // *Science and world*. – Volgograd, 2016. -№8 (36), vol II. – С. 76-78
2. Хасанов А.А. Дидактический анализ проблемы межпредметных связей и возможности их использования в средне-специальных учебных заведениях // *МОЛОДОЙ УЧЁНЫЙ* // ежемесячный научный журнал № 1 (36)/2012 Том II 129-130с. ISSN 2072-0297 Чита-2012 г.
3. Хасанов А.А. Ўқитиш жараёнида фанлараро алоқадрликни амалга оширишнинг психологик-педагогик асослари // *Замонавий таълим* // илмий-амалий оммабоп журнал. Тошкент-2017, №10, 9-14 бетлар
4. Хасанов А.А. Маматкаримов К.З. Межпредметные связи как дидактические условия повышения эффективности учебного процесса // *МОЛОДОЙ УЧЁНЫЙ* // ежемесячный научный журнал № 20 (124)/ октябрь-2, 2016 г.
5. Khojayeva, G. (2023). O'QUVCHILARNING MUSTAQIL FIKRLASH QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH. *Educational Research in Universal Sciences*, 2(14), 879–882. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/4548>
6. J.M. Toshtemirov, M.A. Asadullayeva The effect of the heat source on the ambient density in the processes of non-linear heat propagation in multidimensional fields.

7. Abdurashidovich, X. A., & Nigmanovna, M. F. (2019). Access to electronic educational resources in the education system. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences* Vol, 7(12).
8. Khasanov, A. A. (2017). Methods and methods of forming economic education through interdisciplinary communication through information technology. *Journal*, (3), 38.
9. Hasanov, A. A., & Gatiyatulina, R. M. (2017). Interdisciplinary Communication as a Didactic Condition of Increasing the Efficiency of Educational Process. *Eastern European Scientific Journal*
10. Sharipov, D., Abdukadirov, A., Khasanov, A., & Khafizov, O. (2020, November). Mathematical model for optimal siting of the industrial plants. In *2020 International Conference on Information Science and Communications*
11. Ravshanovna, P. N., & Abdurashidovich, K. A. (2019). Role of innovation in school development. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences* Vol, 7(12).
12. Hasanov, A. A. (2020). Peculiarities of preparing teachers for the development and use of e-learning resources. *Theoretical & Applied Science*, (9), 15-17.
13. Khasanov, A. A. (2018). Didactic Foundations of Interdisciplinary Connections at Subject Teaching. *Eastern European Scientific Journal*, (6).